



UTREDNING ETAPP 2 VID STATIONSOMRÅDET I BRO

Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3778

Arkeologisk utredning etapp 2
Lämning L2017:2417, L2017:2418
Fastighet Härnevi 1:71, m.fl.
Bro socken
Upplands-Bro kommun
Stockholms län

Författare Daniel Matsenius



Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsens diarienummer:	431-42457-2024
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2024-08-23
Uppdragsnr i KMR:	202401247
Företagare:	Upplands-Bro kommun
Fastighet:	Fastighet Härnevi 1:71, m.fl.
Berörda lämningar, KMR:	L2017:2417, L2017:2418
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 2
Utförandetid, fältarbete:	24–28 mars 2025
Inmätningssystem:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH 2000
Projektledare:	Daniel Matsenius
Rapportansvarig:	Daniel Matsenius
Fältpersonal:	Nicklas Jägstrand, Daniel Matsenius
Planer och layout:	Sverker Holmqvist
Fynd:	Inga fynd påträffades

ARKEOLOGIKONSULT

Karins väg 5, 194 61 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

Fastighetskartan (Topografi 10 och Fastighetsindelning): ©Lantmäteriet
Drönbild: Spridningstillstånd Lantmäteriet, ärendenummer LM2025040244.
Omslagsbild: Vy över stationsområdet i Bro med Mälaren i bakgrunden. I förgrunden syns område 1 som vid utredningstillfället bestod av en fårhage. Foto från norr.

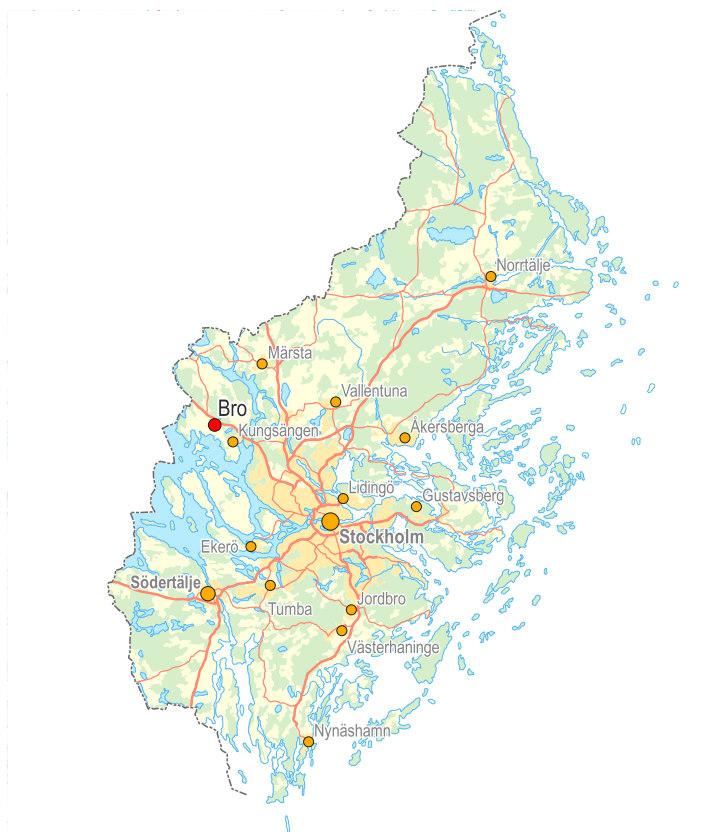
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

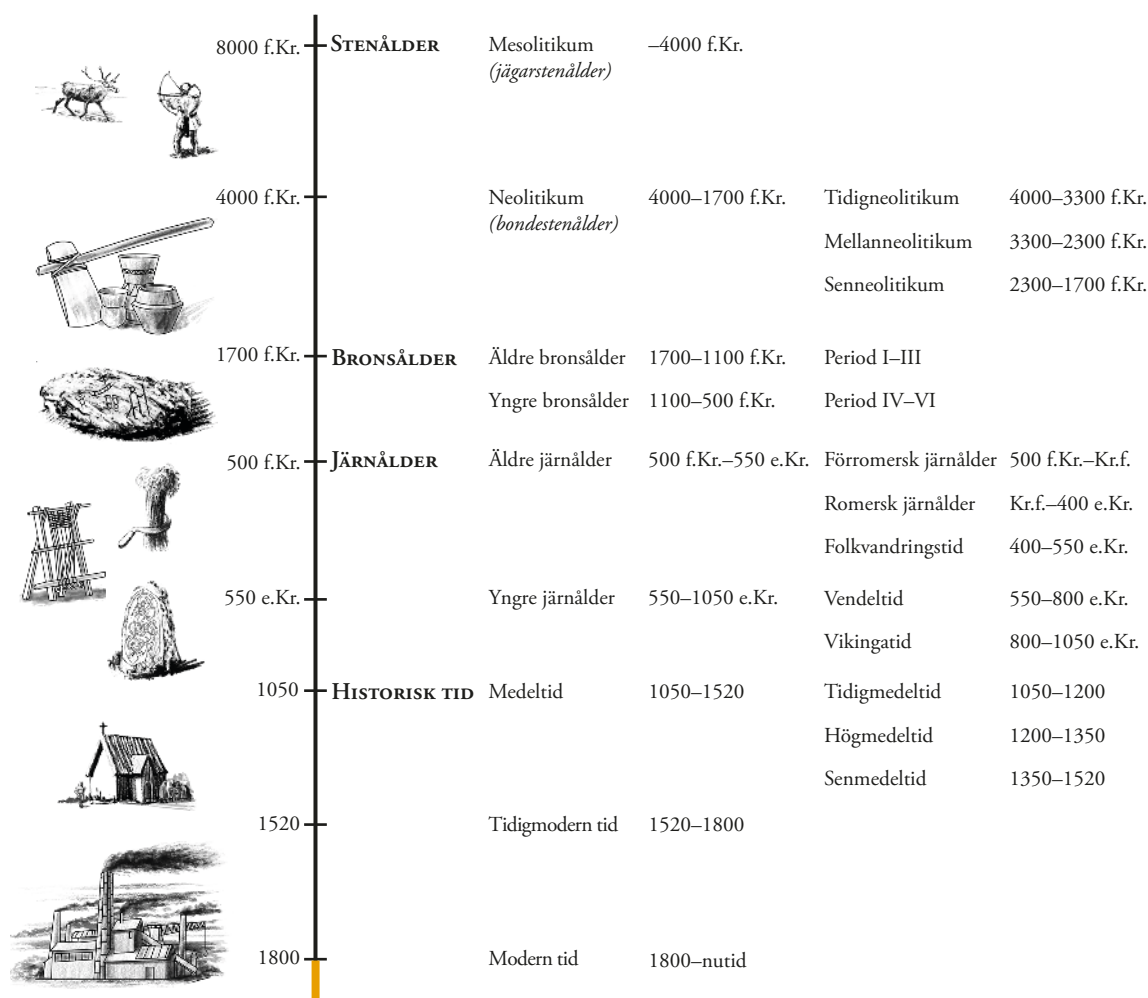
UTREDNING ETAPP 2 VID STATIONSOMRÅDET I BRO

Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3778

Arkeologisk utredning etapp 2
Lämning L2017:2417, L2017:2418
Fastighet Härnevi 1:71, m.fl.
Bro socken
Upplands-Bro kommun
Stockholms län

Författare Daniel Matsenius





ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	8
GENOMFÖRANDE	11
RESULTAT	12
Stenvalvsbro, L2017:2418.....	12
Utredningsgrävning	16
SLUTSATS	21
REFERENSER	23
Litteratur	23
Muntliga källor	23
Digitala källor	23
Arkiv.....	24
Historiska kartor	24
BILAGOR.....	26
Bilaga 1. Schakt	26
Bilaga 2. Kontexter	28



Figur 1. Platsen för den arkeologiska utredningen i Bro. Mot bakgrund av Terrängkartan, skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

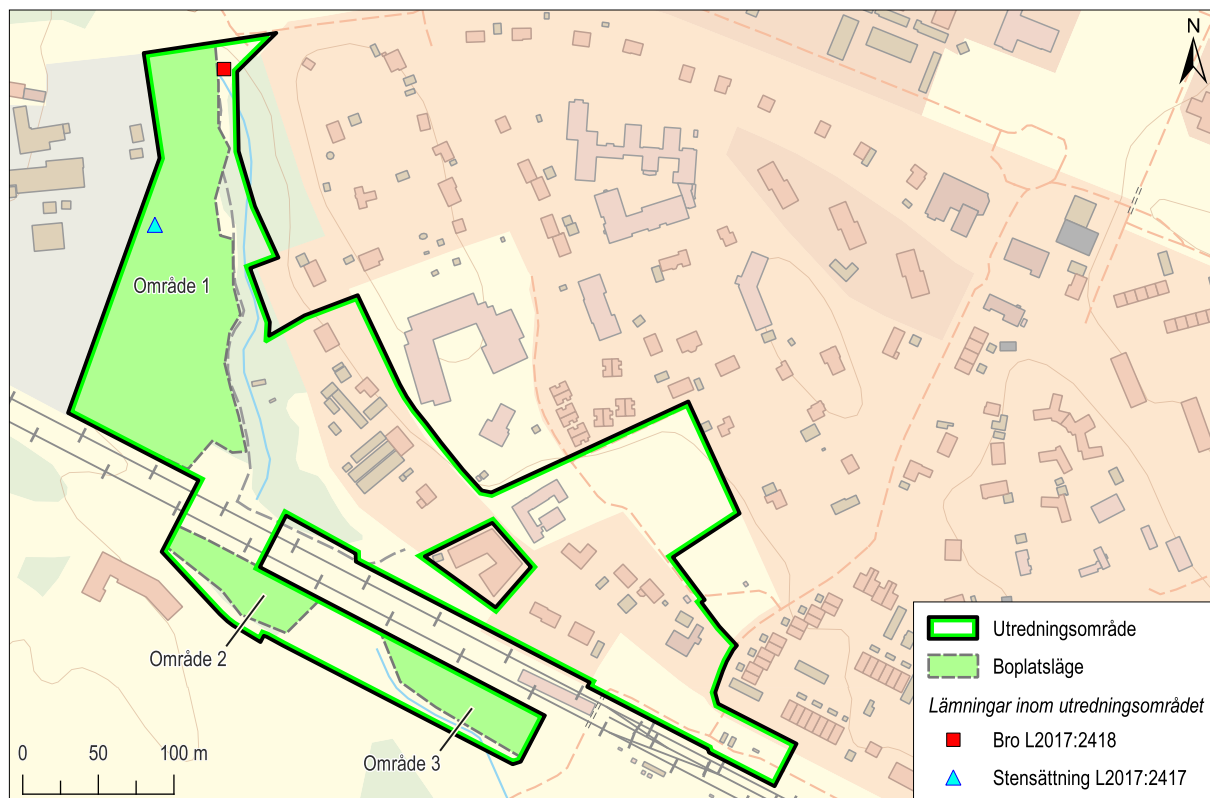
Under våren 2025 har Arkeologikonsult utfört en arkeologisk utredning, etapp 2, i Bro, Upplands-Bro kommun i Stockholms län (figur 1). Utredningen omfattade tre områden som i etapp 1 av utredningen bedömts som möjliga boplatsslägen. Ingenting av antikvariskt värde framkom vid sökschaktningen. Stora delar av ytorna visade sig vara störda av nutida markingrepp och påförda massor. En i Kulturmiljöregistret tidigare registrerad stensättning,

L2017:2417, konstaterades bestå av fyllnadsmassor och har i registret ändrats till fornlämningsliknande lämning med bedömningen *Ingen antikvarisk bedömning*. En bro, L2017:2418, med den antikvariska bedömningen *Möjlig fornlämning* har efter kart- och arkivstudier samt fältbesiktning bedömts som en 1800-talskonstruktion, och fått ändrad bedömning till *Övrig kulturhistorisk lämning* samt en uppdaterad geometri.

INLEDNING

Arkeologikonsult har efter beslut av Länsstyrelsen i Stockholms län (dnr 431-42457-2024) utfört en arkeologisk utredning, etapp 2, inom fastigheterna Härnevi 1:71 m.fl. i Bro, Upplands-Bro kommun i Stockholms län (figur 2). Utredningen föranleddes av att Upplands-Bro kommun ska upprätta en detaljplan för Bro stationsområde, och syftet var att ta reda på om fornlämningar skulle beröras av plane-

rat arbetsföretag. Nyupptäckta fornlämningar skulle även avgränsas i möjligaste mån. Utredningen omfattade tre områden som bedömts som boplatsslägen i utredningens etapp 1. Vidare skulle antikvarisk status fastställas för två tidigare registrerade lämningar, L2017:2418, Bro och L2017:2417, Stensättning. Båda var innan utredningen registrerade i Kulturmiljöregistret som *Möjlig fornlämning*.



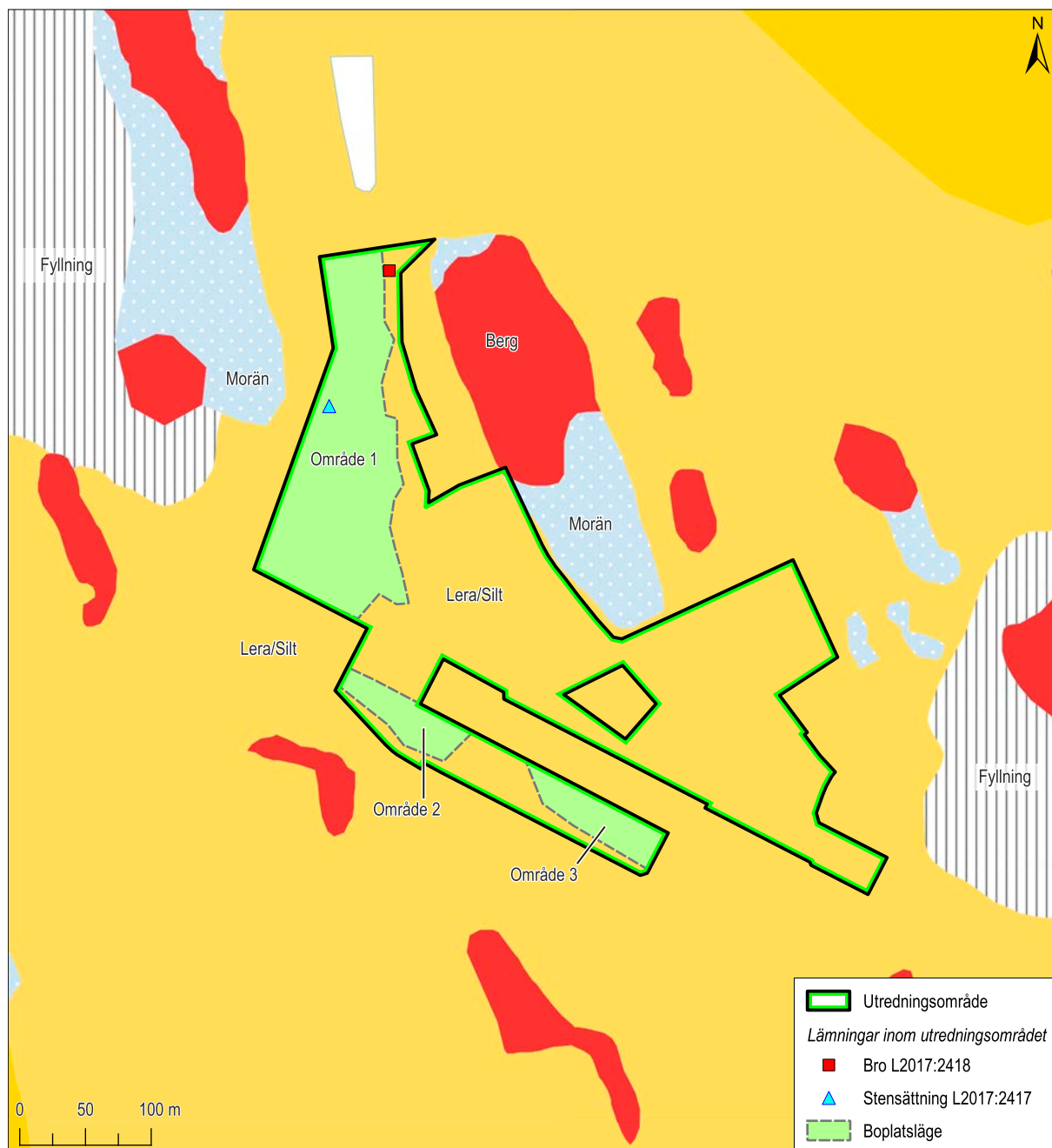
Figur 2. Utredningsområdet mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:5 000.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Bro socken utgörs av ett fornlämningsrikt sprickdalslandskap med skogbevuxna moränhöjder och blottade berghällar som blandas med lägre liggande lerslätter bestående av glacial- och postglacial lera; ytor som under lång tid nyttjats som åkermark (figur 3.). De tre områdena som skulle utredningsgrävas

identifierades vid en arkeologisk utredning etapp 1 som utfördes under 2024 (Matsenius 2024).

Vid utredningstillfället bestod område 1 av en delvis trädbevuxen fårhage, medan områdena 2 och 3 utgjordes av obrukade ytor täckta av gräs och sly belägna strax söder om järnvägsspåren.

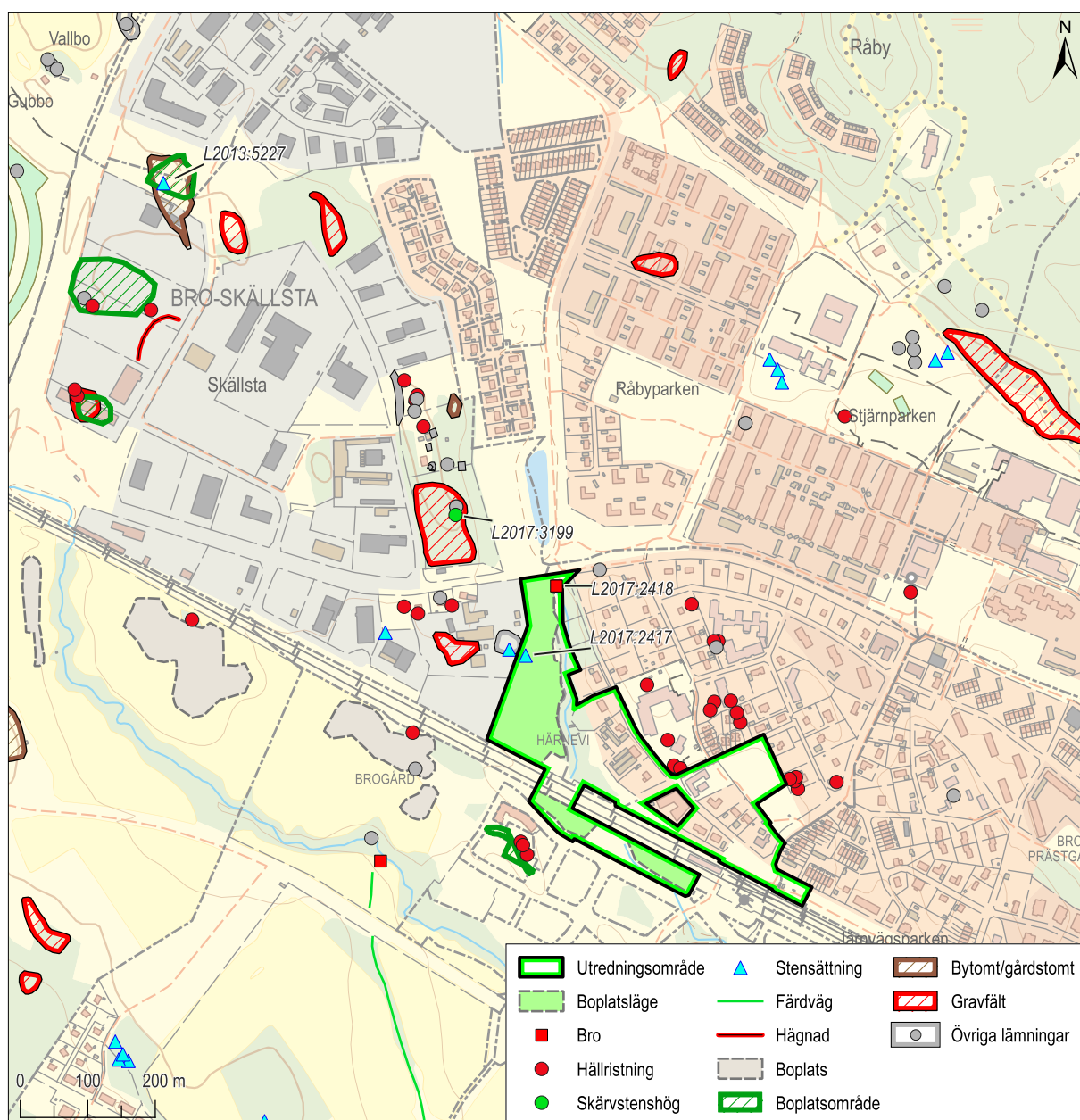


Figur 3. Jordarterna inom och kring utredningsområdets närhet. Mot bakgrund av Jordart grundlager, visningstjänst (WMS) från SGU (CC BY), skala 1:5 000.

De tre boplatslägena låg alla cirka 12–16 meter över havet och jordmånen bestod av postglacial lera. Mellan boplatslägena rinner idag Sättrabäcken, som under äldre bronsåldern utgjordes av en havsvik (SGU, jfr Matsenius 2024, s. 9). De tre områdena blev beboeliga under äldre järnålder. De lägst liggande ytorna har dock troligen varit sankar och kanske främst kunnat nyttjas som strandängar för boskap tillhörande närliggande boplatser.

I anslutning till utredningsområdet finns en stor mängd fornlämningar, främst hållristningar i form

av skålgropar (figur 4). Skålgropar anses generellt höra hemma i bronsålder och äldre järnålder. Cirka 150 meter nordväst om område 1 finns en ensam skärvstenshög (L2017:3199) men annars är möjliga bronsålderslämningar få. De flesta skålgroparna i närheten av utredningsområdet återfinns relativt lågt över havet, cirka 15–17 meter, och hör troligen hemma i äldre järnålder. Ett flertal järnåldersboplatser finns väster och söder om utredningsområdet, i omgivningarna finns även rikligt med stensättningar och gravfält.



Figur 4. Utredningsområdet och de tre boplatslägena med närliggande lämningar som var registrerade i Kulturmiljöregistret (KMR) vid tidpunkten för den aktuella utredningen. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:10 000.

I norra delen av utredningsområdet låg en stensättning (L2017:2417) och en bro (L2017:2418) från historisk tid (figur 5). Stensättningen avvek från andra stensättningar i området genom dess placering i

postglacial lera inom en yta som historiskt utgjorts av åkermark (se kapitel Historiska kartor). Övriga stensättningar i området ligger alla på skogbeklädda sandiga moränimpediment.



Figur 5. Översikt över de tre boplatslägena och bron L2017:2418 och stensättningen L2017:2417. Foto från väst.

GENOMFÖRANDE

De tre boplatslägena omfattade sammanlagt cirka 24 200 m² och totalt togs 37 sökschakt upp inom område 1 och 2, med en sammanlagd area på cirka 1 000 m². Inga schakt grävdes i område 3 eftersom ytan hade förstörts av grävningsarbeten som ägt rum efter avslutad etapp 1-utredning. De få ytor som inte påverkats låg i anslutning till järnvägsspåret i norr och i en slänt ned mot Sätträbäcken i söder som inte bedömdes ha potential för lämningar. Ett schakt grävdes i stensättningen L2017:2417 för att kunna fastställa dess lämningstatus.

Schaktningen utfördes med grävmaskin, i kombination med handrensning, ned till orörd markyta. Schakten beskrevs, fotograferades och mättes in med

RTK-GPS (figur 6). Drönare användes för översiktsfoton. Samtliga schakt metalldetekterades efter avbaning av grästorv. Efter avslutad sökschaktning lades schakten igen.

För att bedöma ålder och antikvarisk status för bron i norra delen av utredningsområdet (L2017:2418) utfördes en arkiv- och kartstudie samt en fältbesiktning. Studien omfattade arkivmaterial från Riksarkivet och Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), digitaliserat material från nationella broinventeringar gjorda av Trafikverket och Vägverket, litteratur om broar samt historiska kartor från Rikets allmänna kartverks arkiv, Lantmäteristyrelsens och Lantmäterimyndighetens arkiv.



Figur 6. Pågående sökschaktning inom område 2. Foto från väst.

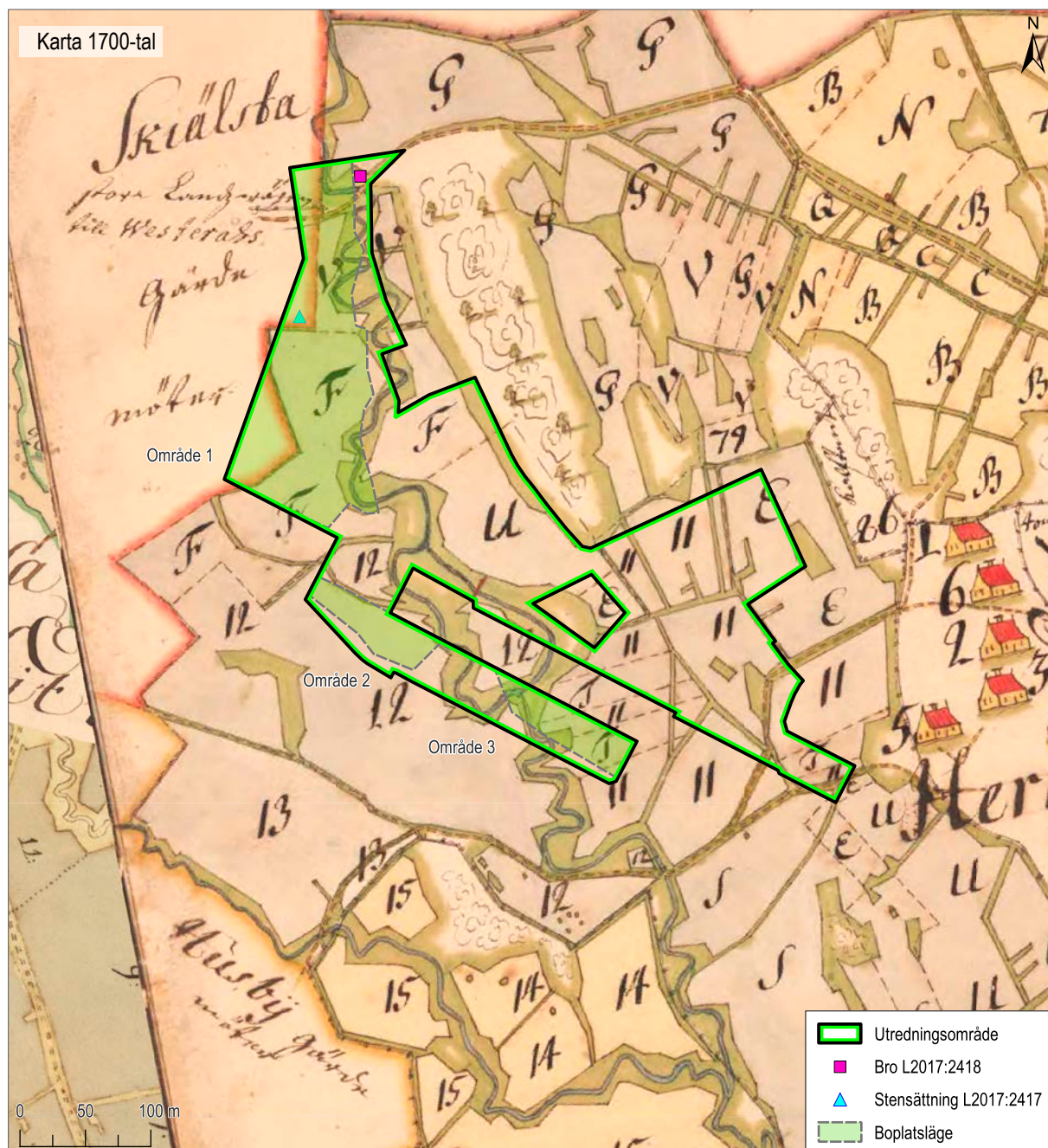
RESULTAT

Stenvalvsbro, L2017:2418

Bron har varit föremål för inventeringar flera gånger (1951, 1979 och 2024) utan att få sin antikvariska status fastställd bortom Möjlig fornlämning (KMR). I förstagångsinventeringen anges att bron är från 1800-talet samt att ett runstensfragment ska ha

murats in i bron (inventeringsboken 1979, KMR). Samma uppgifter om ett inmurat runstensfragment finns även i beskrivningen av den närbelägna runristningen L2017:3108.

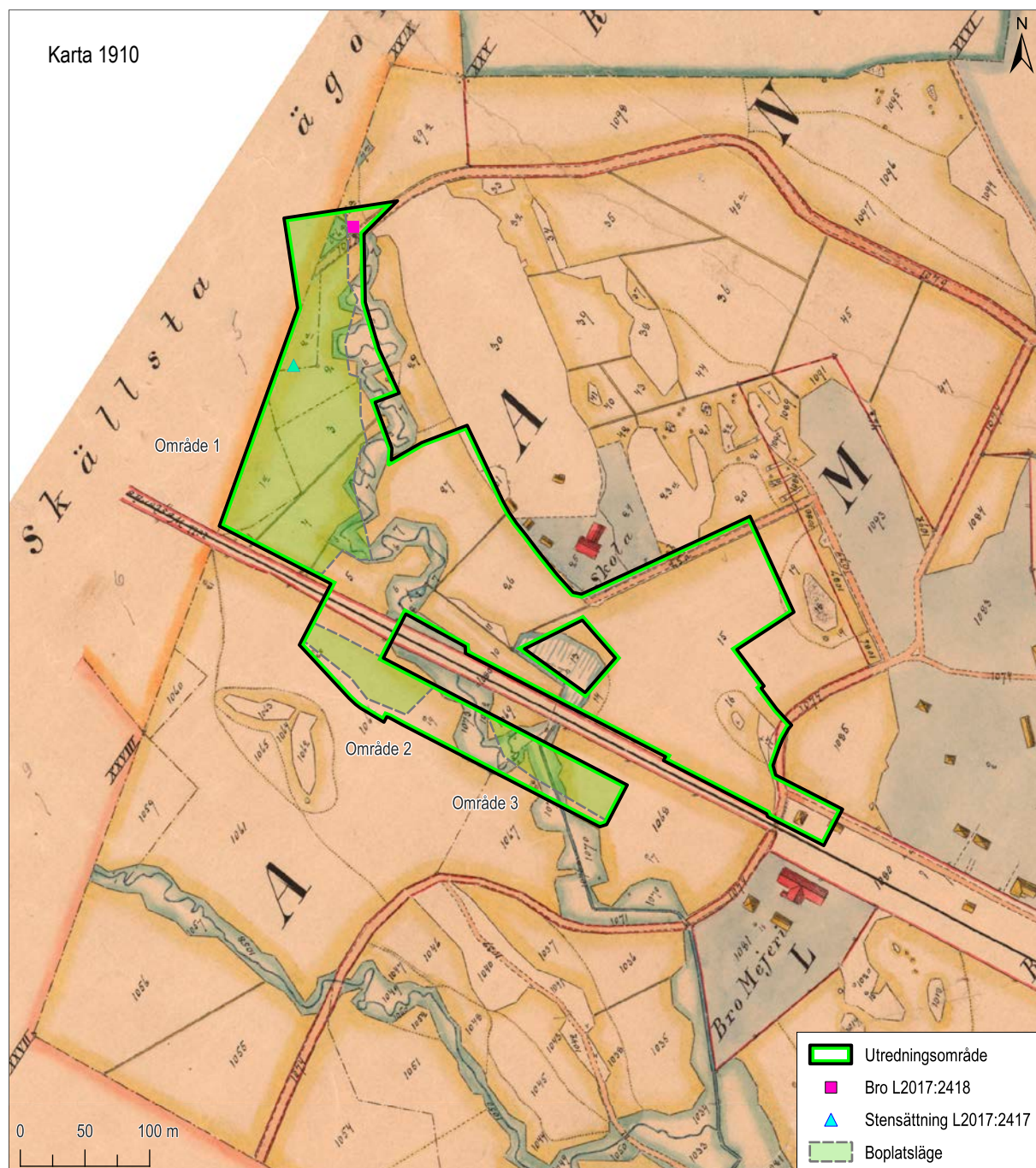
En genomgång av det historiska kartmaterialet visar att en äldre dragning av Enköpingsvägen under



Figur 7. På 1700-talet korsade Enköpingsvägen Sättrabäcken på samma plats som där bron L2017:2418 ligger. Närområdet präglades av jordbruksmark. Öster om utredningsområdet låg Härnevi by. Skala 1:5000.

1700-talet och fram till 1900-talet korsade Sät-rabäcken i öst-västlig riktning på samma plats (figur 7–8). Av kartorna framgår dock inte om den befintliga bron är samma konstruktion som den som fanns där på 1700-talet. Bron L2017:2418 nämns inte i de nationella broinventeringar som Riksantikvarieäm-betet genomförde på 1950-talet (handlingar i ATA). Dessa inventeringar syftade till att identifiera särskilt bevarandevärda broar i samband med vägnätets ut-

byggnad under 1900-talet. Materialet är dock inte heltäckande för alla Sveriges broar, och det framgår inte tydligt hur urvalet har gjorts. I närmare tid har Vägverket gjort en inventering inför upprättandet av en nationell plan för bevarandevärda broar (2006). Trafikverket har också gjort en sammanställning av kulturhistoriskt värdefulla broar i region Stockholm (2019). Den aktuella bron omnämns inte i någon av dessa sammanställningar.



Figur 8. Utredningsområdet mot bakgrund av Laga skifteskarten från 1910. Genom ytan skär nya järnvägen. Skala 1:5 000.

Kort om valvbroar

Inom projektet Vårda Vattendragens Kulturarv (VVK) har länsstyrelserna i södra Sverige sammanställt information om vattenanknutna lämningar som stöd för vård och bevarande. Projektet har bland annat tagit fram faktablad om olika lämningstyper, däribland broar och vadställen. Informationen nedan bygger på detta material.

Stenbroar byggda med natursten förekom redan under medeltiden, men den vanligaste brotypen fram till mitten av 1700-talet var träbron. Få av dessa finns kvar idag, utöver fundamenten i sten. Stenvalvsbroar uppträder i allt större utsträckning från 1600-talets första hälft, men det är först under 1700-talet som de börjar bli vanligare. År 1752 kom en kunglig förordning som fastställde att alla broar på allmänna vägar i Skåne, Småland och Östergötland skulle byggas i

sten för att minska på virkesåtgången, förordningen påverkade även byggpraxis i andra delar av landet.

Valvbroar fungerar genom att belastningen överförs som tryckkrafter längs valvets form. Konstruktionen kan vila på ett eller flera valv. Många äldre stenvalvsbroar är byggda av natursten som lagts utan murbruk, så kallad kallmurning. Under 1800-talet började tuktad och bearbetad sten användas i konstruktionen. Traditionen att bygga stenvalvsbroar fortsatte under 1800-talet och ända fram till 1930-talet, då tekniken förfinades ytterligare och resulterade i väl utförda broar. När betong började användas kring sekelskiftet 1900 ökade broarnas bärrighet, och materialet kom med tiden att ersätta sten vid brobyggnationer (VVK, Faktablad Broar och Vadställen).



Figur 9. Översikt över bron L2017:2418 och befintlig dragning av bäckfåra. Foto från norr.

Brons utformning och datering

Bron L2017:2418 är en kallmurad valvbro av tuktad gråsten. Bron är byggd över Sätträbäcken, det norra inloppet är idag igensatt då bäcken letts om genom en vattentrumma strax väster om bron (figur 9). Det södra utloppet var ej synligt vid fältbesiktningen, troligen har det täckts över i samband med schaktningsarbeten när bäcken leddes om genom den nya vattentrumman. Den norra sidan var delvis överväxt och endast valvet och en del av brofundamentet var synligt (figur 10). I en skiss av bron i inventeringsboken från 1979 kan ses att bron var överväxt på närmast identiskt sätt som vid den nu genomförda utredningen. I beskrivningen nämns även att en omdragning av bäcken har gjorts och att södra sidan

inte är synlig. Huruvida ett runstensfragment är inmurat i bron har inte kunnat kontrolleras.

Brons konstruktion tyder på att den är från 1800-talet. En sen datering antyds även av uppgifterna från 1950-talet att man då sade sig veta att ett runstensfragment murats in i bron (KMR, L2017:3108 med referenser). På kartmaterial från 1700-talet har som ovan nämnts någon form av bro funnits på samma plats. Hur denna har sett ut, och om något finns kvar av den under den befintliga bron är oklart. Det finns ingen antydning till att det synliga partiet av dagens bro är byggt på en äldre bro, då basen, liksom övriga delar av bron består av tuktad sten och inte natursten.

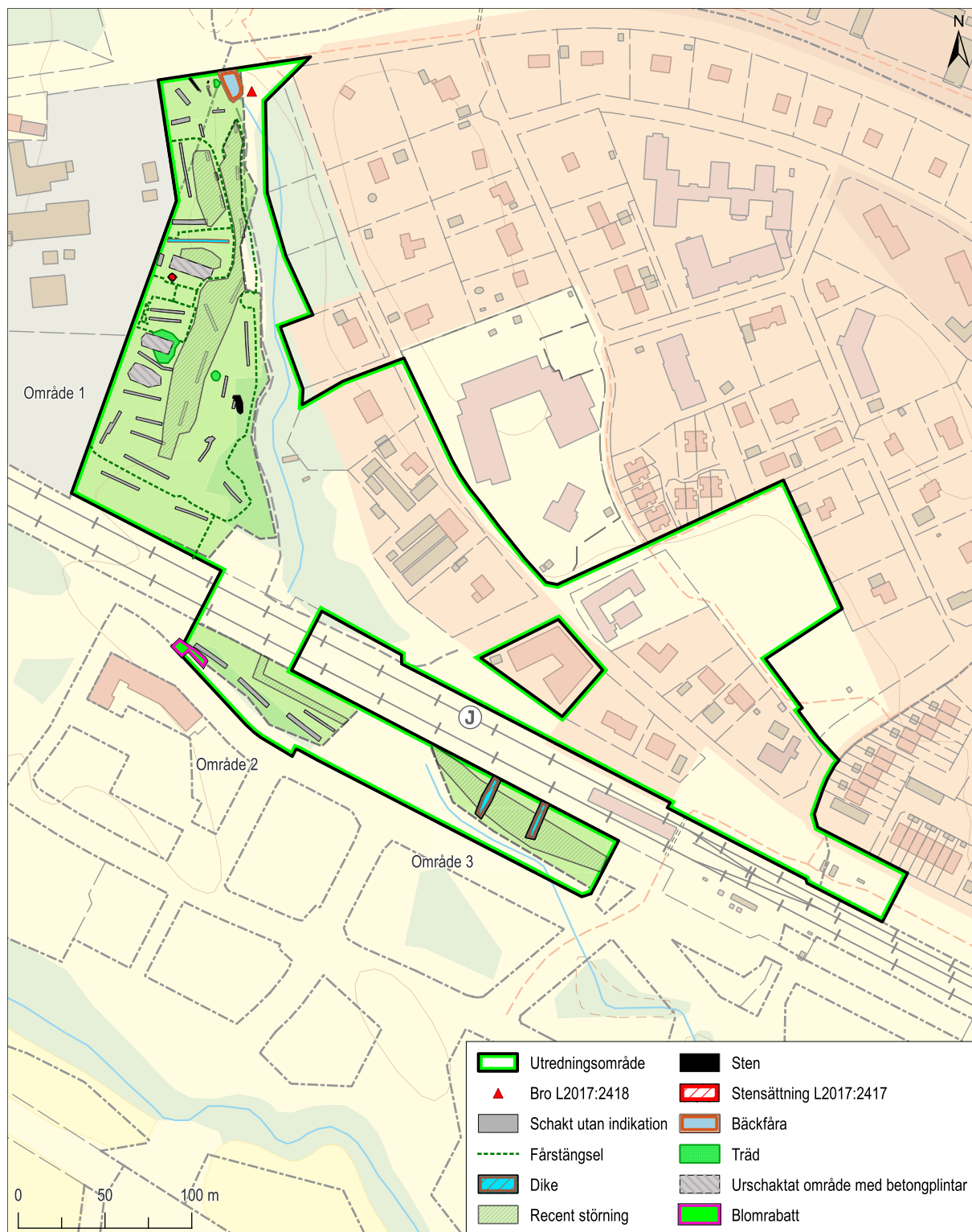


Figur 10. Bro L2017:2418 är en valvbro byggd med tuktad sten. Foto från norr.

Utredningsgrävning

Till följd av omfattande recenta störningar och ingrepp grävdes inga schakt i område 3, i stället kon-

centrerades insatserna till område 1, som bedömdes ha bäst antikvarisk potential utifrån topografi och fornlämningsbild (figur 11). Även detta område visade sig dock vara mycket stort, liksom område 2.

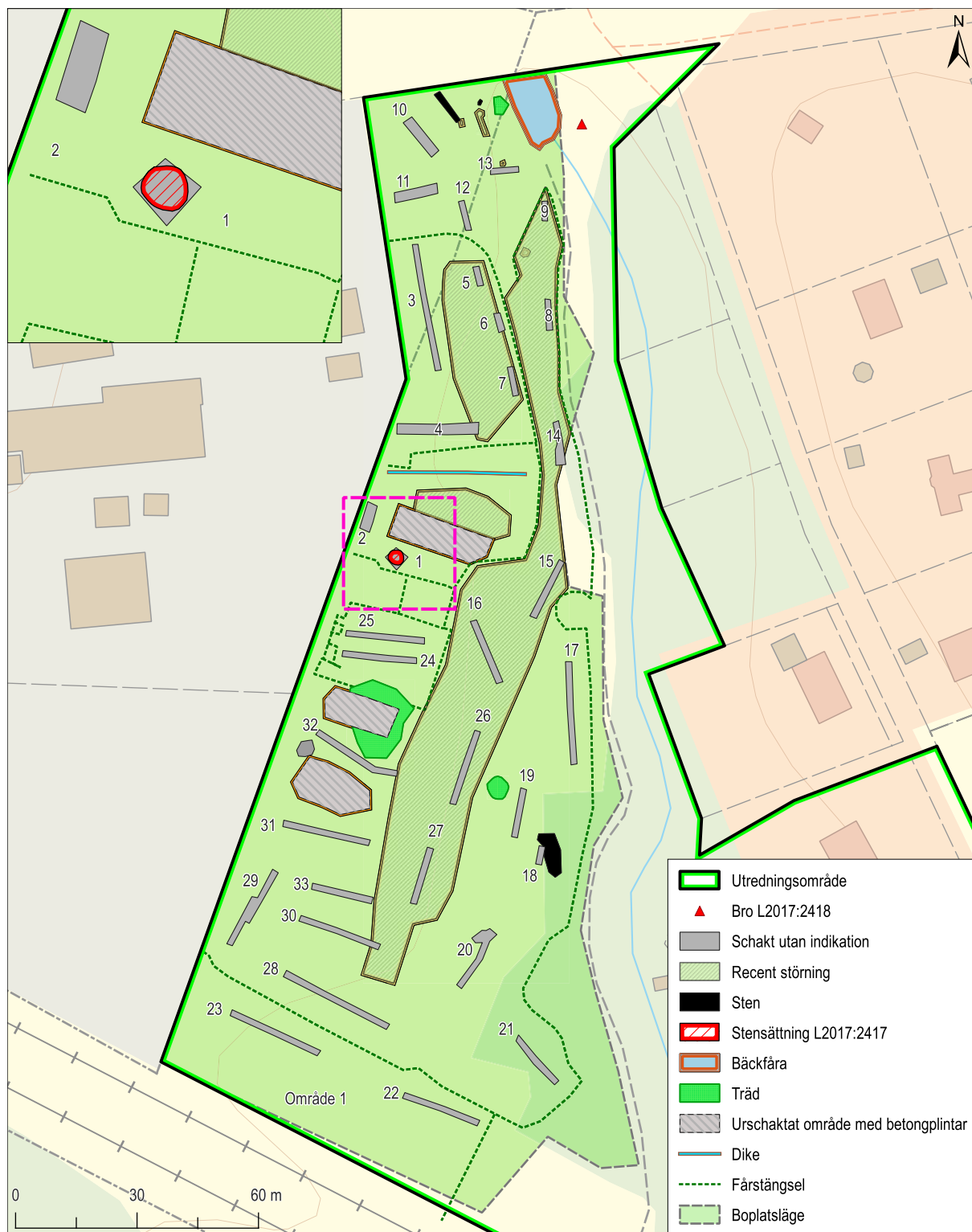


Figur 11. Schaktkarta, mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:3 500.

Område 1

I område 1 hade matjorden delvis schaktats bort och ytor hade fyllts ut och jämnats till med omfattande massor sprängsten, sten, grus och tegelkross. Ingen-

ting av antikvariskt värde framkom vid sökschaktningen. Stensättningen L2017:2417 visade sig bestå av recenta fyllnadsmassor och kunde avfärdas som fornlämnning (figur 12 och 13).



Figur 12. Schaktkarta område 1 med detalj över stensättningen L2017:2417. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1500.

Enligt muntlig uppgift från Ingrid Öberg, som bedrivit fårdrift i hagen och är bosatt i närområdet, hade ytan använts som upplag för jordmassor fram till 1990-talet. Detta kunde anas i den norra delen av området där stora mängder sprängsten blandat med tegelkross, kakel och järnskrot använts för att fylla ut området. Centralt i den södra delen av ytan hade

matjorden skalats av och direkt under en tunn gräsförna framkom påfört grus och sten blandat med recent järnskrot. På tre platser inom området var marken urschaktad. Rester av betongplintar inom ytan ska enligt Ingrid Öberg vara rester av byggbaracker som nyttjades när det angränsade bostadsområdet Råby byggdes på 1960- och 1970-talen.

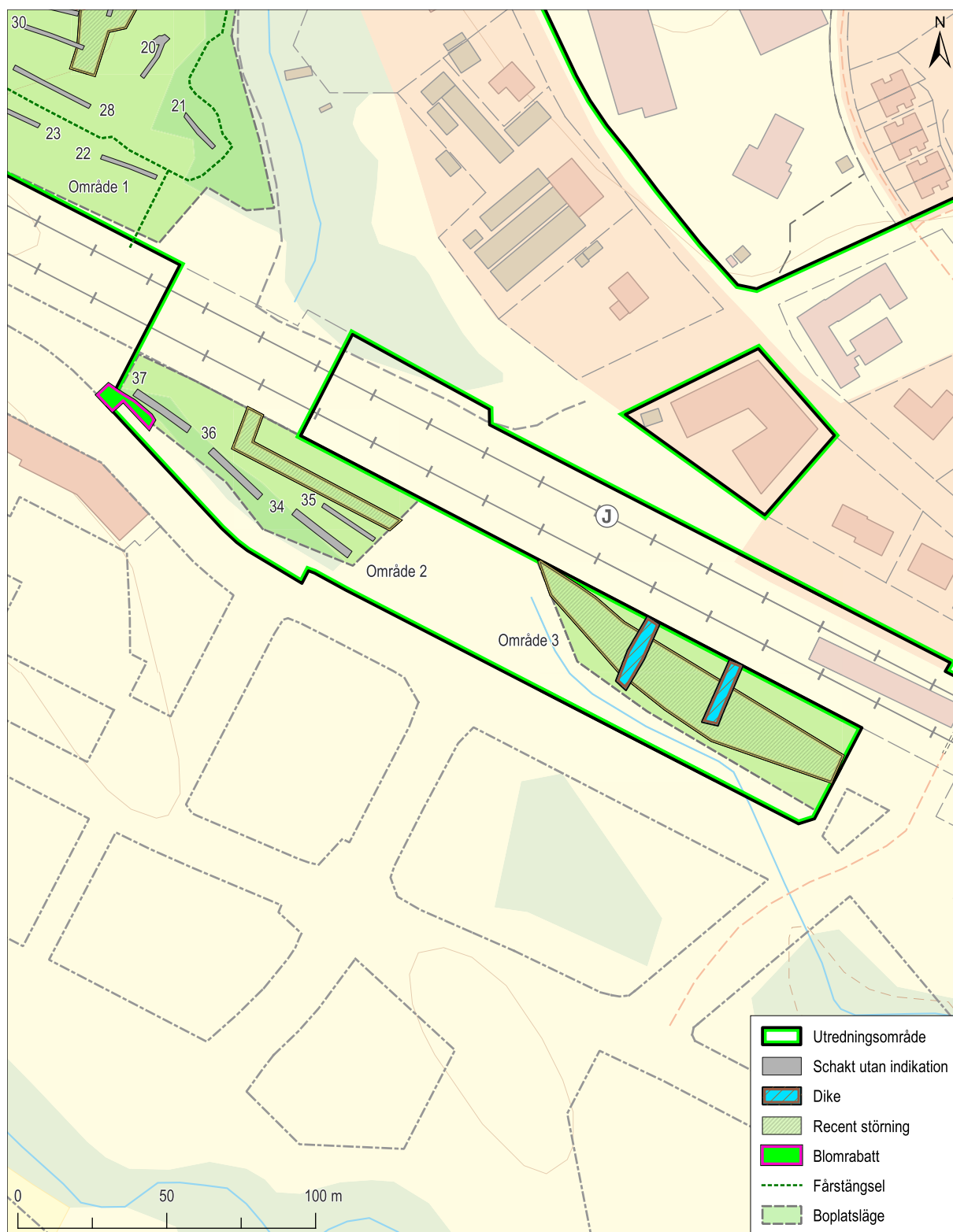


Figur 13. Stensättning L2017:2417 innan schaktning. Lämningen visade sig bestå av recenta fyllnadsmassor. Foto från öst.

Område 2 och 3

Ingenting av antikvariskt värde framkom inom område 2 och 3 (figur 14). Båda områdena var störda

av nutida markarbeten, framför allt område 3 (figur 15).



Figur 14. Plankarta över område 2 och 3, mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2000.



Figur 15. Genom område 3 gick en större recent nedgrävning. Foto från väst.

SLUTSATS

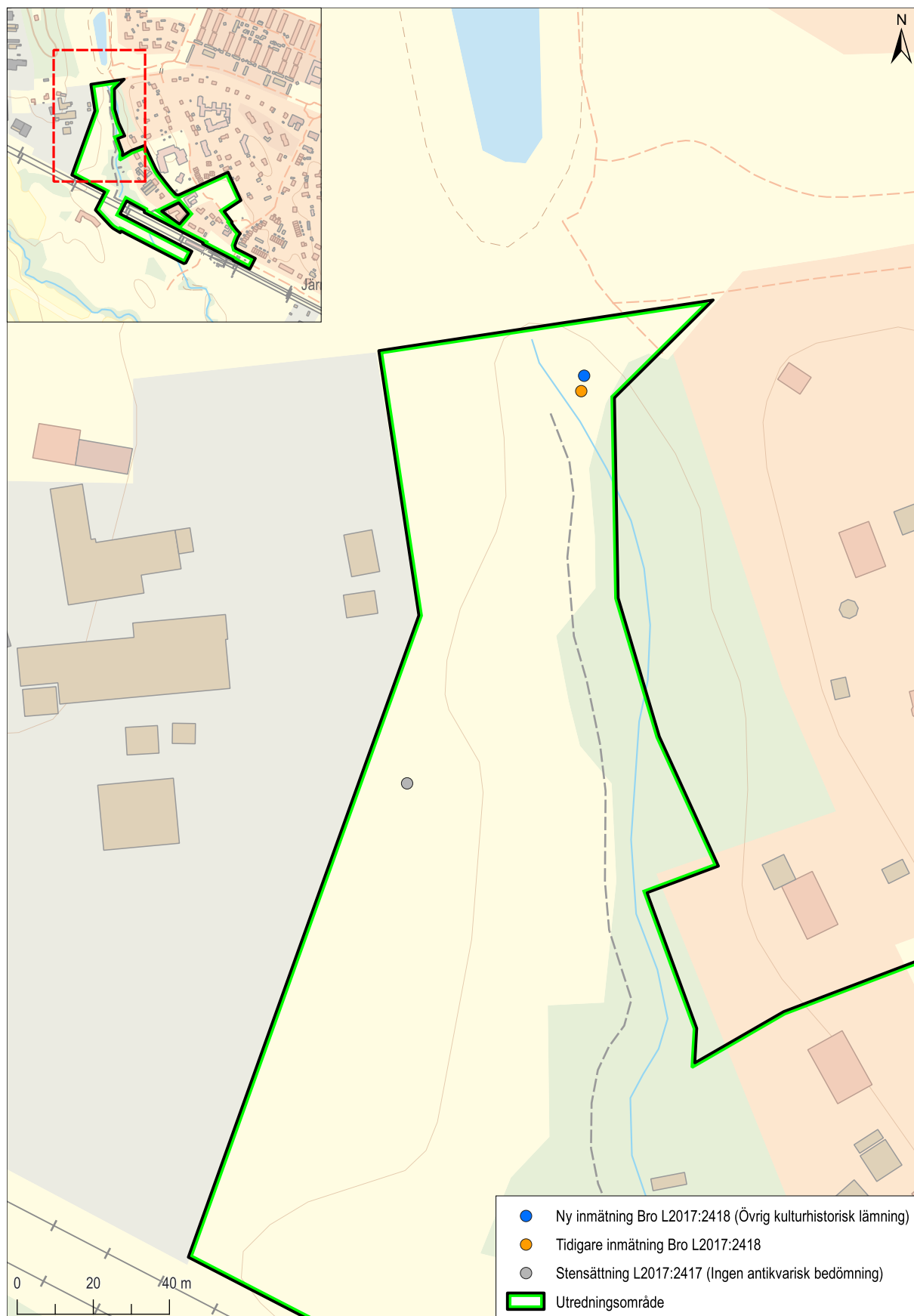
Inga boplatslämningar eller fynd påträffades inom de tre ytor som vid etapp 1-utredningen pekats ut som möjliga boplatslägen.

Efter avslutad utredning har L2017:2417, Stensättning och L2017:2418, Bro fått ändrade antikvariska bedömningar i Kulturmiljöregistret (figur 16). Stensättningen visade sig bestå av recenta fyllnadsmassor

och har därför ändrats till Fornlämningsliknande lämning med bedömningen Ingen antikvarisk bedömning. Bron har fått ändrad antikvarisk bedömning från Möjlig forn lämning till Övrig kulturhistorisk lämning. Bron har även fått en uppdaterad geometri, inmätningen ligger nu vid det synliga partiet av valvbron, vid utloppet, där den äldre bäckfåran en gång gått (figur 17).

Lämnings-nr (KMR)	Tidigare lämningstyp	Ny lämningstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Ny antikvarisk bedömning	Undersöknings-status	Beskrivning av lämning
L2017:2417	Stensättning	Fornlämningsliknande lämning	Möjlig forn lämning	Ingen antikvarisk bedömning	Helt undersökt	Stensättningsliknande bildning, cirka 4 m diam och 0,2 m h, bestående av i ytan 0,2-0,4 m st stenar och enstaka block, cirka 1 m st, samt tegelkross. Fyllning av påförda massor, lucker jord med inslag av recent järnskrot och tegelstenar/tegelkross.
L2017:2418	Bro	-	Möjlig forn lämning	Övrig kulturhistorisk lämning	Ej undersökt	Stenvalvsbro, 8 m l (ÖNÖ-VSV) över bäckfåra, ca 4-5 m br och 3 m h. Ett kallmurat valv, 2 m h och 1 m br, av tuktade gråstenar, 0,5-1,5 m l. Längs NNV långsidan är ett träräcke. Brons bredd är oklar, då schaktning ägt rum på platsen i samband med att bäckfåran letts om. Endast N sidan av valvet är synligt, utloppet är här igensatt. Den södra sidan av bron är överväxt och ej synlig, under brovalvet i S rinner bäcken genom en vattentrumma. Bron används för gångtrafik. Ett runstensfragment ska finnas i bron enligt äldre, ej bekräftade uppgifter - se inventeringsboken 1979. Uppgiften om det eventuella runstensfragmentet finns även i beskrivningen till L2017: 3108, Runristning.

Figur 16. Ändringar i Kulturmiljöregistret efter avslutad arkeologisk utredning etapp 2.



Figur 17. Plankarta över ändringar i Kulturmiljöregistret. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 500.

REFERENSER

Litteratur

MATSENIUS, D. 2024. *Arkeologisk utredning vid stationsområdet i Bro. Arkeologisk utredning etapp 1 Lämning L2017:210, L2017:356, L2017:960, L2017:2417, L2017:2418 Fastighet Härnevi 1:71 m.fl. Bro socken Upplands-Bro kommun, Stockholms län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3753.

Muntliga källor

INGRID ÖBERG, frågare, 24/4-2025

Digitala källor

Kulturmiljöregistret (KMR)

Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Statens geologiska undersökningar (SGU)

Strandförskjutningsmodell

<https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/jordkartvisare/jordarter-125-000-1100-000/>

Jordartskartan

<https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/jordkartvisare/strandforskjutningsmodell/>

Riksarkivet

Nationella arkivdatabasen

Inventering av broar, beskrivningar 1954–1955.

Socknar i Stockholms län: Börstil, Forsmark, Skånela, Skäfthammar, Ununge. Socknar i Uppsala län: Ballingsta, Danmark, Dannemora, Fundbo, Gryta, Näs, Tensta, Tierp, Tolfta, Uppsala, Västland, Åkerby, Älvkarleby, m.fl.

Referenskod i ATA: SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 A/1
<https://sok.riksarkivet.se/nad?postid=Arkis+e7252690-8b37-44d9-8e1d-9789ca7b3909&s=Siv>

Inventering av broar, rapporter 1957-1963

Socknar i Stockholms län: Börstil, Forsmark, Skånela, Skäfthammar, Ununge. Socknar i Uppsala län: Ballingsta, Danmark, Dannemora, Fundbo, Gryta, Näs, Tensta, Tierp, Tolfta, Uppsala, Västland, Åkerby, Älvkarleby, m.fl.

Referenskod i ATA: SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 B
<https://sok.riksarkivet.se/nad?postid=Arkis+1f104e8f-2fb8-4a52-96cf-612f70eccc8&s=Siv>

Inventering av broar, primärmaterial 1963-1967

Socknar i Stockholms län: Börstil, Forsmark, Skånela, Skäfthammar, Ununge. Socknar i Uppsala län: Ballingsta, Danmark, Dannemora, Fundbo, Gryta, Näs, Tensta, Tierp, Tolfta, Uppsala, Västland, Åkerby, Älvkarleby, m.fl.

Referenskod i ATA: SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 C
<https://sok.riksarkivet.se/nad?postid=Arkis+132465c7-1074-4e69-ad62-54e5bc470616&s=Siv>

Vårda vattendragens kulturarv (VVK)

Faktablad, Broar och vadställen

Länsstyrelserna i Blekinge, Gotland, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Västra Götaland, Skåne och Östergötland.

<https://www.vardavattendragen.se/faktablad/>

Referenser forts.

Vägverket

Nationell plan för bevarandevärde broar (2006)

https://trafikverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?aq2=%5B%5B%5D%5D&c=4&af=%5B%22has-Fulltext%3Atrue%22%5D&searchType=-SIMPLE&sortOrder2=title_sort_asc&query=Nationell+plan+f%C3%B6r+bevarande+v%C3%A4rde+broar&language=sv&pid=diva2%3A1363511&aq=%5B%5B%5D%5D&sf=all&aqe=%5B%5D&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&noOfRows=50&dsid=3461

Trafikverket

Kulturrehistoriskt värdefulla broar i region Stockholm (2019)

<https://trafikverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1656384&dsid=6676>

Arkiv

Antikvariska topografiska arkivet (ATA)

Arkiv: Gemensamma handlingar 1863–1978.
ARK3_2-10

Serie / volym: E9 - Inkomna handlingar rörande inventering av broar

Titel och Diarienummer/Referenskod:

E 9 A Inventering av broar, beskrivningar

År 1954–1955.

SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 A/1

E 9 B Inventering av broar, rapporter

År: 1957–1963

SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 B/1

E 9 C Inventering av broar, primärmaterial

År: 1963–1967

SE/ATA/ARK3_2-10/E 9 C/3

Historiska kartor

Lantmäteristyrelsens arkiv

Ägomätning 1703

Uppsala län, Bro socken

Brogård nr 1

Aktbeteckning: B9-4:1 Lantmätare: Lars Kietzling

Ägomätning, 1713

Uppsala län, Bro socken

Härnevi nr 1–9

Aktbeteckning: B9-7:1

Lantmätare: Jacob Braun

Ägomätning 1783–1784

Uppsala län, Socken: Bro socken

Skällsta nr 1

Aktbeteckning: B9-20:1

Lantmätare: Adolf Zelling, Karl Henrik Bäck

BILAGA 1. SCHAKT

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Område	Lämnings-nr (KMR)
1	Schakt utan indikation	4,2 x 4,2	6,2	0,6	Schakt vid tidigare registrerad stensättning. Recenta fyllnadsmassor med tegel och grus 0,2 m. Rikliga mängder recent järnskort. Undergrund av grå siltig lera.	107	1	L2017:2417
2	Schakt utan indikation	6,7 x 2,5	17,94	0,7	Matjord 0,2 m. Under siltig lera. Moräninslag mot slänten i SV.		1	
3	Schakt utan indikation	31,6 x 1,4	44,84	0,6	Matjord 0,3 m. Under lera. En större sten, 0,6 m stor, i NV hörnet.		1	
4	Schakt utan indikation	20 x 3	53,54	0,6	Matjord 0,3 m. Under lera. Angränsar stenigt område i Ö. Stenar upp till 0,6 m stora i Ö.		1	
5	Schakt utan indikation	4,8 x 1,5	7,49	0,8	Matjord 0,1 m. Under påförda massor med sprängsten. Stålvajer i norra kanten.		1	
6	Schakt utan indikation	5 x 1,7	7,61	0,7	Matjord 0,1 m. Under påförda massor med sprängsten, tegel och kakel, 0,5 m.		1	
7	Schakt utan indikation	7,3 x 1,4	10,34	0,7	Matjord 0,1 m. Under påförda massor, ca 0,5 m.		1	
8	Schakt utan indikation	7,5 x 1,5	11,28	0,7	Matjord 0,1 m. Under påförda massor, ca 0,5 m. Sten, plaströr, plåtskrot		1	
9	Schakt utan indikation	4,7 x 1,3	6,59	0,7	Matjord 0,1 m. Under påförda massor 0,5 m med grus, tegel, järnskort.		1	
10	Schakt utan indikation	11 x 2,4	27,33	0,4	Matjord 0,2 m. Under lera. Betongrör i matjord.		1	
11	Schakt utan indikation	10,8 x 2,5	27,11	0,45	Matjord 0,1-0,2 m. Under lera. Enstaka stenar upp till 0,4 m. Grusfylld recent störning i schaktet.		1	
12	Schakt utan indikation	7,6 x 1,4	10,74	0,7	Matjord 0,1-0,2 m. Under grusig morän.		1	
13	Schakt utan indikation	7 x 1,4	10,15	0,8	Matjord 0,1-0,2 m. Under grusig morän, lerblandat. Större sten 0,6 m stor centralt i schaktet.		1	
14	Schakt utan indikation	10,5 x 1,4-2,4	19,27	0,7	Matjord 0,1 m. Under påförda massor med grus, sten, tegel mm 0,5 m. Under lera, morän i N.		1	
15	Schakt utan indikation	15,5 x 1,4	24,86	0,4	Grässvål 0,1m. Under påförda massor med grus, 0,3 m tjockt, inslag av tegel. Under lera.		1	
16	Schakt utan indikation	16,6 x 1,6	26,93	0,6	Grässvål 0,1m. Under påförda massor med åsgrus, 0,3-0,4 m tjockt. Under lera. Stålrör för kran i N änden.		1	
17	Schakt utan indikation	25,5 x 1,6	38,73	0,3	Grässvål 0,1m. Under lera.		1	
18	Schakt utan indikation	4,5 x 1,5	6,91	0,4	Grässvål 0,1m. Under fyllt med sten, 0,2 m. Under lera.		1	
19	Schakt utan indikation	12 x 1,5	18,29	0,4	Matjord 0,2 m. Under lera.		1	
20	Schakt utan indikation	16 x 1,5-4,5	32,98	0,5	Matjord 0,2 m. Under lera. Ett par större stenar i N, upp till 0,6 m stora. Mörkare vattenavsatt parti i NV. Tegel i matjord.		1	

Bilaga 1. Schakt, forts.

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Område	Lämnings-nr (KMR)
21	Schakt utan indikation	15 x 1,5	23,72	0,6	Matjord 0,2 m. Under morän, stenar upp till 0,4 m.		1	
22	Schakt utan indikation	19,7 x 1,5	28,89	0,45	Matjord 0,2 m. Under lera.		1	
23	Schakt utan indikation	24 x 1,5	36,04	0,5	Matjord 0,3 m. Under lera. Stenigt parti centralt i schaktet.		1	
24	Schakt utan indikation	18,2 x 1,5	27,94	0,4	Matjord 0,2 m. Under lera i V, morän i Ö. Taggträd och järs-krot i matjorden.		1	
25	Schakt utan indikation	19,6 x 1,5	28,51	0,5	Matjord 0,2 m. Grus i Ö delen. Under lera.		1	
26	Schakt utan indikation	18,9 x 1,5	29,84	0,4	Grässvål 0,05 m. Under grus 0,3 m. Under lera med moräninslag.		1	
27	Schakt utan indikation	14,2 x 1,6	22,86	0,6	Grässvål 0,05 m under grus 0,3 m. Under morän.		1	
28	Schakt utan indikation	28,7 x 1,5	44,14	0,5	Matjord 0,3 m. Under lera.		1	
29	Schakt utan indikation	21,2 x 1,5-3	39,27	0,7	Matjord 0,3 m. Under lera. Något flammigt mot botten.		1	
30	Schakt utan indikation	28,8 x 1,5	29,89	0,6	Matjord 0,3 m. Under lera. Spik i matjorden.		1	
31	Schakt utan indikation	22 x 1,5	32,72	0,7	Matjord 0,3 m. Under lera. Spik och del av hästsko i matjorden.		1	
32	Schakt utan indikation	22 x 1,5	35,09	0,5	Matjord 0,3 m i V, i Ö rus 0,3 m. Under lera. Stenbarr i matjorden. Recent störning i Ö.		1	
33	Schakt utan indikation	15,2 x 1,6	24,47	0,7	Matjord 0,3 m. Under lera. Recent metallskrot i matjorden.		1	
34	Schakt utan indikation	23,7 x 2,5	60,7	0,6	Matjord 0,2-0,3 m. Under lera.		2	
35	Schakt utan indikation	21 x 1,5	31,21	0,6	Matjord 0,2-0,3 m. Under lera.		2	
36	Schakt utan indikation	22,8 x 2,5	56,32	0,5	Matjord 0,2-0,3 m. Under lera. Hästkosöm i matjorden.		2	
37	Schakt utan indikation	22 x 2,5	55,67	0,5	Matjord 0,3 m. Under lera.		2	

BILAGA 2. KONTEXTER

Kontext-nr	Typ	Storlek (m)	Diameter (m)	Höjd/djup (m)	Beskrivning	Schakt	Lämnings-nr (KMR)
107	Stensättning		4	0,2	Tidigare känd lämning registrerad som stensättning. Visade sig utgöras av en hög uppslängda recenta fyllnadsmassor, sten i ytan, därefter inslag av tegelstenar/ tegelkross samt recent järnskrot.	1	L2017:2417



Rapporter från Arkeologikonsult 2025:3778